

کانون پرورش فکری
کودکان و نوجوانان

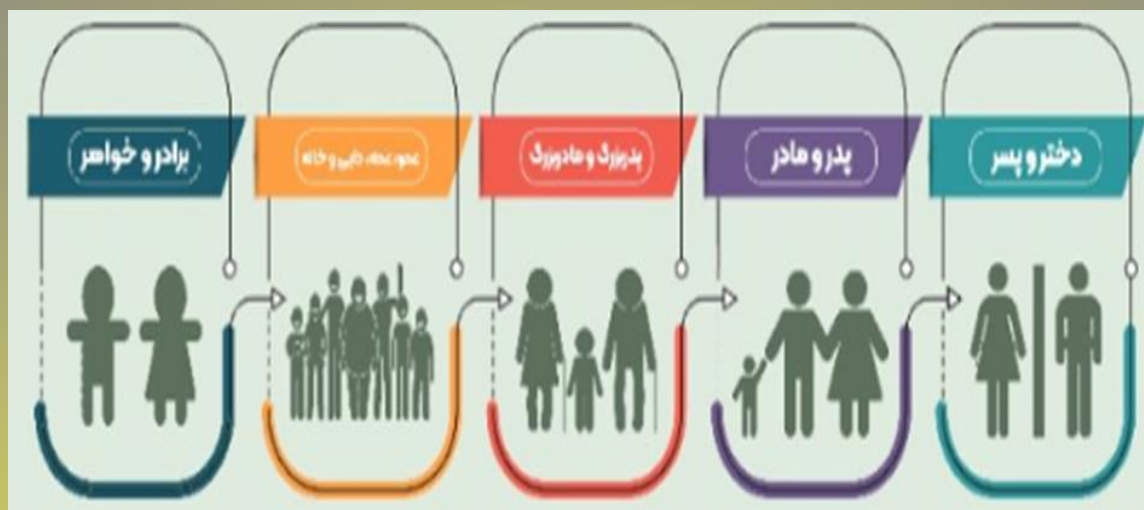
دفتر مرکزی حرات

اداره آموزش

اهمیت منظومه خانواده

پیش از آنکه بتوانیم در مورد یک انسان تفاوت کنیم باید
موقعیت را که در آن رشد کرده است بشناسیم.
یک عامل مهم موقعیت است که کودک در
منظومه خانواده

دارد

- ❖ زن و شوهر با هم **تصمیم** می گیرند و در تصمیم گیری ها به یکدیگر کمک می کنند.
- ❖ مادر و پدر به فرزندان مسئولیت می دهند و آنان مسئولیت می پذیرند.
- ❖ مادر و پدر **نقش** رهبری و راهنمایی دارند. لحن کلام مادر و پدر، دوستانه و صمیمانه است.

- ❖ مادر و پدر سعی می کنند اعتماد به نفس فرزندان خود را تقویت کنند.
- ❖ اعضای **خانواده** به نظم و ترتیب معتقد هستند.
- ❖ اعضای خانواده، بانشاط و با روحیه هستند.
- ❖ اعضای خانواده، گاهی به بررسی و ارزیابی **رفتار** های یکدیگر می پردازند.

● هر یک از کودکان بر اساس ترتیب تولدشان در خانواده، محیط متفاوتی دارند.

● خانواده نه تنها شامل والدین بلکه، شامل خواهر و برادر نیز هستند و این موضوع بیشترین تاثیر را بر کودک دارد.

● بیشتر از آنکه نظم و ترتیب تولد اهمیت داشته باشد، تفسیر روانشناختی از این موقعیت دارای اهمیت است.

● ترتیب تولد عامل موثری بر الگوهای رفتاری است که کودکان با آن سازگار می شوند.

● کودک در انزوا رشد نمی کند بلکه به عنوان عضوی از یک گروه خانوادگی رشد می کند.

تأثیر اصل دانایی در ایفای نقش پدر و مادری

❖ برای یک مادر یا یک پدر آگاه و مسئول بودن، احتیاج به مطالعه و کسب دانش های لازم هست.

❖ هیچ پدر و مادری خود به خود نمی تواند پدر و مادری موفق و دانایی شود و کودک را آن طور که هست بشناسد و او را درک کند مگر اینکه دانایی های لازم را کسب کند.

❖ علت شکست انسان در **تعلیم** و تربیت، عدم شناخت او نسبت به خود و نسبت به کودک است.

❖ در رویارویی با هر کودکی، «**دانایی**» ما و آگاهی ما از خصوصیات روانی، رفتاری و عاطفی اوست که به ما «توانایی» می بخشد.

• هل یستوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون

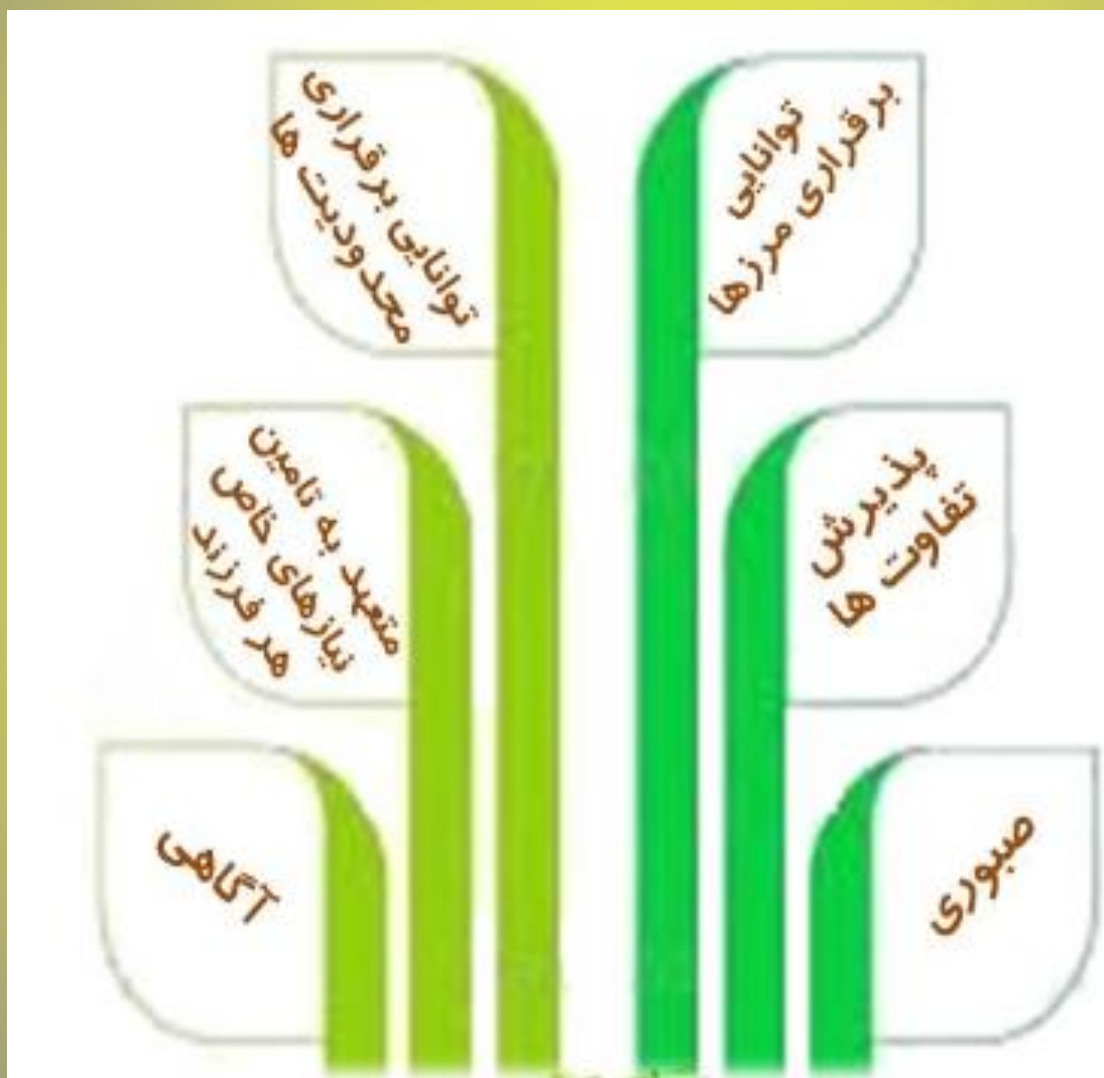

❖ بر اثر **رشد** و تفکر علمی و افزایش شناخت انسان، معلوم شد که هر پدیده ای را علل و عواملی است.

❖ از این رو، اگر فردی یا خانواده ای، **سالم** است، تصادفی نیست بلکه مجموعه ای از عوامل موجب سلامت شده است.

❖ همچنین اگر فردی دچار ناهنجاری های **عاطفی** و اخلاقی شده است نیز مجموعه ای از عوامل موجب بروز این وضعیت شده است.

مادری و پدری، یک ماجرای عشقی مادام العمر است.
اما نه عشقی غریزی، انحصار گرایانه و یک طرفه، بلکه
محبی است عمیق توأم با:

این حرفه مقدس به مراتب بیش از سایر وظایف فردی و اجتماعی
نیازمند شناخت، آگاهی و مطالعه شخصی و یاد گرفتنی است.

نقش پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها (در خانواده)

- انتقال تاریخ، سنت ها و خاطرات گذشته **خانواده**
- کمک به درک مفهوم **تداوم** زندگی
- انتقال دانش و معلومات در تکمیل نقش پدر و مادر
- منبع امنیت و ثبات
- تاثیر **متقابل** نوه ها بر مادر بزرگ ها و پدر بزرگ ها
- به روز شدن دانش و اطلاعات
- احساس مفید بودن و **تداوم** زندگی

پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها

- ❖ باعث می شوند کودکان با **ریشه** های درخت خانواده خود آشنا شوند
- ❖ توجه نوه های خود را به اهمیت **خانواده**، احترام به دیگران، همدردی سخاوت، عشق به طبیعت و گل و گیاه جلب می کنند.
- ❖ حوصله، وقت، تجربه و تمایل بیشتر به **انتقال** معلومات دارند.
- ❖ در زمان مشکلات خانوادگی، کودکان روی آنها **حساب** می کنند.
- ❖ وجود **نوه** ها نیز باعث می شود آنها به فعالیت های جسمی و ذهنی بی شماری بپردازند. احساس مفید بودن و تداوم زندگی داشته باشند

نقش پدر در خانواده

آموزش همکاری کردن

- ❖ همکاری، یعنی با یکدیگر کار کردن
- ❖ معنی همکاری این نیست که کودکان کاری را که والدین به آنها دستور می دهند انجام دهند.
- ❖ اعضای خانواده چگونه می توانند از راه همکاری با یکدیگر مشکلات را حل کنند.

بینید مشکل، مشکل کیست؟

- برای این که ببینید مشکل به چه کسی مربوط است چهار سوال از خودتان پرسید.
- آیا به حق من بی احترامی شده ؟
 - آیا کسی آزرده شده ؟
 - آیا مایملک کسی به خطر افتاده ؟
 - آیا فرزندم کوچکتر از آن است که مسئولیت متوجه او شود ؟
 - اگر پاسخ به هر یک از این ها مثبت باشد مشکل در خود شماست
 - اگر پاسخ به هر یک از این ها منفی باشد در این صورت مشکل در فرزند شماست

هیچ کس مرا
دوست ندارد

وقتی پدر نیما از کار برگشت، نیما جلوی تلویزیون نشسته بود و گریه می کرد. پدر گفت: مثل اینکه برنامه ناراحت کننده دیده ای؟
نیما فریاد کشید به تلویزیون مربوط نیست از کورس و بهرام ناراحتم.
رفتند توپ بازی کنند خیلی یک تلفن هم به من زدند. هیچ کس مرا دوست ندارد.
پدر حال خوبی نداشت. اما می دانست که نمی تواند مشکل او را حل کند چون می دانست نیما در کنار آمدن با دوستانش مشکل دارد.

پدر چه کار می تواند بکند؟

- ❖ پدر همچنان می تواند به احساسات نیما گوش کند .
- ❖ اگر نیما کمک بخواهد پدر می تواند به او کمک کند که نحوه کنار آمدن با دوستانش را بررسی کند کاری کند تا نیما بفهمد که دوستش دارند و برایش احترام قائل هستند.
- ❖ اما پدر نمی تواند رفتار دوستانش را تغییر دهد.
- ❖ دوست پیدا کردن و کنار آمدن با آنها را نیما باید شخصا انجام دهد.

نقش پدر در تربیت فرزندان

شرایط پدر بودن چیست؟
یک پدر خوب کیست؟
برای پدر خوب بودن، چه رفتارها و چه عادت‌هایی را باید کسب کرد؟

- ❖ با فرزندان با لحن خوب و مودبانه سخن بگویند.
- ❖ به فرزندان احترام بگذارند و از تحقیر شخصیت و انتقاد نابجا پرهیزند.
- ❖ با ایجاد رابطه دوستانه، زمینه انس با فرزند را هموار سازند تا بتوانند به راحتی حرف دلشان را به پدر بگویند.
- ❖ گاهی فرزندانمان به تایید رفتارهای خود از طرف پدر، سخت نیازمندند.
- ❖ برای فرزندان وقت بگذارید تا تکریم و احساس با ارزش بودن را در او تقویت کنید.
- ❖ سعی کنید از ویژگی‌های فرزندان اطلاعات و آگاهی‌های لازم را داشته باشید.
- ❖ در میان اعضای خانواده، تبعیض قائل نشوید و گاهی با آنان در ددل کنید.
- ❖ آنان را با دوران کودکی و نوجوانی خود و سایر افراد مقایسه نکنید.
- ❖ سخن شما به عنوان پدر در خانواده، موقعی نافذ است که خودتان به آن اعتقاد داشته و عمل کنید.

رابطه پدر و پسر

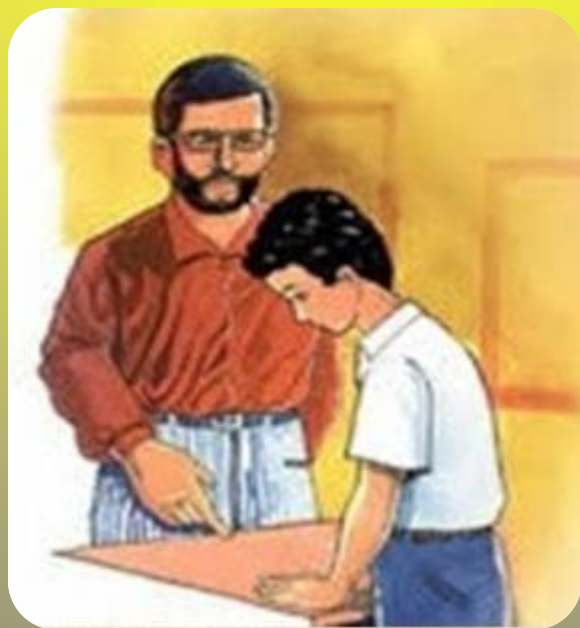

- ❖ به او یاد بده چه طور، کجا، و چرا؟ با شماره تلفن های ضروری تماس بگیرد.
- ❖ با او مسابقه بده هیچ وقت **روزی** که از شما می برد را فراموش نخواهد کرد.
- ❖ برایش کیف پول بخر.
- ❖ یادآوری کن دوچرخه اش را قفل کند .
- ❖ طرز **استفاده** از چکش، اره یا پیچ گوشتی را به او یاد بده.
- ❖ به او تفهیم کن که راه حل بسیاری از **مشکلات** خوردن قرص نیست.
- ❖ باید پیاموزد که شاید بهترین بازیکن نباشد اما می تواند از بازی کردن لذت ببرد.
- ❖ حتی اگر توان مالی داری، هر چیزی را برایش نخر.
- ❖ و ...

آنچه مسلم است فرزند پروری و آموزش و پرورش فرزندان راه و رسمی دارد که در صورت برنامه ریزی، دقت، نظم و تلاش والدین فرزندان به سعادت و خوشبختی می‌رسند و چنانچه در این کار غفلت و سستی صورت گیرد سارات جبران ناپذیری به وجود می‌آید که نه تنها فرزندان و خانواده‌ها بلکه جامعه را با آسیب‌های فراوان و اختلالات گوناگون مواجه خواهد کرد.

- ❖ به او یاد بده امانت را پس بدهد.
- ❖ گاهی اوقات به او بگو که خود تو هم اشتباه می‌کنی.
- ❖ به او مسئولیت بده.
- ❖ یادش بده از دیگران تعریف و تمجید کند.
- ❖ اجازه نده بخاطر سرخوردگی، دست از کاری بکشد در غیر این صورت، چیزی یاد نخواهد گرفت.
- ❖ تا مدت‌ها کار مورد علاقه اش، بازی کردن و سرگرم شدن با شماست در دسترس باش.
- ❖ او را از قوانین آگاه کن. او باید بداند نمی‌تواند حتی قوانینی را که نمی‌فهمد بشکند.

اهمیت رابطه پدر و دختر

پدر
اولین قهرمان یک پسر
اولین عشق یک دختر

- دخترها نقش بسیار مهمی در خانواده و جامعه دارند. آنها مسئولیت تربیت نسل های آینده و اداره کانون خانواده را که مهمترین رکن جامعه است را عهده دار خواهند شد.
 - از این رو توجه به تربیت فرزند دختر در خانواده اوج می گیرد.
 - پدر اولین و قدرتمندترین تکیه مردانه برای دختر است.
- بسیاری از ناهنجاری های اخلاقی که در دخترها بروز می کند ناشی از کمبود محبت و نداشتن پشتیبان قوی و عاطفی است.
- اگر دختری پدری مهربان، صبور، قوی و همدل داشته باشد نیمی از راه تربیت او طی شده است. پس وظیفه پدر آن است که دخترش را شجاع و نترس بار بیاورد و این همه را طوری به او القا کند که احساس زیبایی به او دست دهد و احساسی از ماجراجویی، حس امنیت و اعتماد به نفس بدهد.